

PRENUMERATA.

Rocznie 36 Mk., Kr. 66
półrocznie 18 Mk., Kr. 33
kwartalnie 9 Mk., Kor.
16.50.

ZA GRANICĄ:

Rocznie 48 Mk., półrocz-
nie 24 Mk., kwartalnie
12 Mk.

MONITOR POLSKI

DZIENNIK URZĘDOWY RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

WYCHODZI CODZIENNIE Z WYJĄTKIEM NIEDZIEL I ŚWIĄT.

OGŁOSZENIA.

Cena za wiersz drobne-
go pisma (petit) po tek-
ście 1 mk.

Numer pojedynczy
20 fenigów.

Redakcja i Administracja: Miodowa Nr. 20.

Redakcja otwarta od 9 — 3 p. p.

Redaktor przyjmuje od 1 — 2 p. p. Telef. red. 44-05. Telef. admin. 44-50.

DZIAŁ URZĘDOWY.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Przemysłu i Handlu w przedmiocie ustanowienia Zarządu Państwowego nad Towarzystwem Akcyjnym Zakładów Zyrardowskich Hiellego i Dittricha w Zyrardowie.

Na mocy punktu 3. Art. 1. i punktu b. Art. 2 dekretu z dnia 16 grudnia 1918 r. ustanawiam Zarząd Państwowy nad Towarzystwem Akcyjnym Zakładów Zyrardowskich Hiellego i Dittricha w Zyrardowie wraz z całym majątkiem i wszystkimi składami tego Towarzystwa.

Zarządcą Państwowym powyższego przedsiębiorstwa mianuję inżyniera Władysława Szradnickiego.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *Hącija.*

Szef Sekcji:

(—) *Cz. Klarnar.*

Warszawa, dnia 16 maja 1919 r.

ROZPORZĄDZENIE

Ministerstwa Spraw Wojskowych i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w sprawie zajęcia na rzecz wojska paszy, ściółki i jarzyny twardej.

Na mocy art. 1, 2, 7 i 8 ustawy o rzeczowych świadczeniach wojennych z 11 kwietnia 1919 Dz. Pr. Nr. 32, poz. 264 i w ślad rozporządzenia wykonawczego do tej ustawy L. Ministerstwa Spraw Wojskowych D. G. 17355/1. z 29/IV. 1919 i rozporządzenia wykonawczego L. Ministerstwa Spraw Wojskowych D. G. 17355/II. z 1/V. 1919 („Monitor Polski”, Nr. 98 z 2/V. i Nr. 100 i 101 z 6 i 7/V. 1919), zarządza się:

Art. I. Zajęcie paszy i twardej jarzyny,

pochodzących z zbioru roku gosp. 1918/19 wzgl. z lat poprzednich. W szczególności zajęcia ulegają:

Pasza treściwa: Owies, jęczmień, nasiona lubinu, saradeli i peluszeki, oraz pośląd wszelkiego rodzaju.

Pasza objętościowa: Siano łąkowe, siano z koniczyny, lucerny i saradeli.

Twarda jarzyna: Jako to fasola wszelkiego rodzaju, groch, soczewica, proso, hreczka (tatarka), krupy jęczmienne, jagły i kasza hreczana.

Wszystkie inne gatunki produktów rolnych wolne są od ogólnego zajęcia na rzecz wojska.

Art. II. Zajęcie słomy.

Słoma nie ulega ogólnemu obowiązkowi przymusowej odstawy i będzie żądana tylko wyjątkowo.

Do wystosowania zapotrzebowań słomy w kraju, uprawnionymi są obok Ministerstwa Spraw Wojskowych i Dowództw Generalnych Okręgów również wszystkie Instytucje wojskowe, stanowiące samodzielną jednostkę ekonomiczno-administracyjną.

Zapotrzebowania te mają być wystosowane wprost do urzędów administracyjnych, wyszczególnionych w Art. III pod 1 i 2 rozporządzenia wykonawczego do ustawy o rzeczowych świadczeniach wojennych.

Art. III. Ceny za cetaar metryczny.

Owies — 130 marek polskich, względnie 195 koron;
Jęczmień — 130 marek polskich, względnie 195 koron;
Saradela — 60 marek polskich, względnie 90 koron;
Peluszeki — 100 marek polskich, względnie 150 koron;
Lubin — 60 marek polskich, względnie 90 koron;
Siano łąkowe — 50 marek polskich, względnie 75 kor.;
Siano z koniczyny, lucerny i saradeli — 60 marek polskich, względnie 90 koron;
Słoma — 30 marek polskich, względnie 45 koron;
Fasola — 150 marek polskich, względnie 225 koron;
Groch — 125 marek polskich, względnie 187.50 kor.;
Proso — 150 marek polskich, względnie 225 koron;
Hreczka — 150 marek polskich, względnie 225 koron;
Soczewica — 110 marek polskich, względnie 145 kor.;
Krupy jęczmienne — 180 marek polskich, względnie 270 koron;
Jagły — 180 marek polskich, względnie 270 koron;
Kasza hreczana (tatarczana) — 180 marek polskich, względnie 270 koron.

Pośląd według oceny, nie więcej jednak, niż połowę należyci za ziarno, tj. za pośląd owsa i jęczmienia, nie więcej, niż 75 marek (112.50 K.), za pośląd żyta nie więcej, niż 75 marek (112.50 K.), za pośląd pszenicy nie więcej, niż 85 marek (127.50 K.).

Ceny podane w miarłach polskich ustalone zostały dla b. okupacji niemieckiej na terytorjum byłego Królestwa Kongresowego, a ceny podane w koronach dla byłego zaboru austriackiego i b. okupacji austriackiej na terytorjum b. Królestwa Kongresowego.

Ceny powyższe ustalone zostały za produkt przeciętny czysty. Za produkt nieczysty lub — późniejszego gatunku przysługuje organowi odbiorczemu prawo odpowiedniego potrącenia. Gdyby dostawca czuł się potrąceniem pokrzywdzony, wolno mu się odwołać do Powiatowej (miejskiej) Komisji Świadczeń wojennych (Art. XI. L. B. ustęp 2, względnie Art. 5 rozporządzenia wykonawczego Ministerstwa Spraw Wojskowych i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z 1/V. 1919. Min. Spr. Wojsk. D. G. 17355/II).

Jeśliby orzeczenie Komisji nie mogło zaraz nastąpić, wtedy zakwestjonowany produkt będzie przez organ odbiorczy osobno zdeponowany.

Cenami powyższymi objęte jest już wynagrodzenie za dostawę.

Jeżeliby posiadacz nie mógł sam skutecznie dostawy, w takim razie obowiązek dostawy ciąży na gminie; w tym wypadku przysługuje gminie prawo pobrania od posiadacza odstawnego produktu odpowiedniego wynagrodzenia. W razie sporu ustalenie tego wynagrodzenia należy do Powiatowej (Miejskiej) Komisji Świadczeń wojennych.

O ile chodzi o potrącenie z powodu nieczystości lub późniejszego gatunku produktów zajętych niniejszym rozporządzeniem, jak również o potrącenie przez gminy za nieukontrowanie odstawy do magazynu, w takim razie orzeczenie Powiatowej (Miejskiej) Komisji Świadczeń wojennych jest ostateczne, to znaczy, że nie przysługuje przeciw niemu prawo zażalenia do Okręgowej Komisji Rekwizycyjnej, jeżeli rozporządzenie, mające się wydać do Art. 11 i 12 ust. o rzeczowych świadczeniach wojennych, tak postanowi.

Art. IV. Miejsce dostawy.

O ile władze administracyjne (Art. III rozp. Min. Spr. Wojsk. i Min. Spr. Wewn. z 1/V. 1919 — M. S. W. D. G. 17355/II) inaczej nie zarządzą, zajęty produkt winien być dostawiony do magazynów, do których odstawnico zboże dla Urzędu Zbożowego.

Art. V. Termin odstawy.

Termin odstawy zapasów posiadanych przez producentów (rolników) podany będzie przez władze administracyjne; może on być również oznaczony przez organa (oddziały) wojskowe, któreby celem kontrolowania posiadanych zapasów przydzielone zostały organom administracyjnym.

Nieproducentci winni zapasy, których nie potrzebują bezwzględnie do wyżywienia siebie i swych członków rodziny (z którymi pozostają we wspólności domowej), względnie dla własnego inwentarza na czas po dzień 15 sierpnia 1919 — zgłosić w urzędzie gminnym (Magistracie a w miastach podzielonych na komisariaty — w Komisariatach), a to do dni trzech, od dnia ogłoszenia niniejszego rozporządzenia (względnie osobnego wezwania w sposób w danej miejscowości używany).

W razie wyluczenia się wątpliwości, jakie ilości nieproducent może zatrzymać dla siebie, rozstrzyga Powiatowa (Miejska) Komisja Świadczeń wojennych.

Urząd gminny (magistrat, komisariat) za uprzednim porozumieniem się z magazynem odbiorczym powiadomi, gdzie i kiedy zgłoszone produkty winny być odstawione.

Na skutecznie zgłoszenia wydawane będą potwierdzenia zgłoszenia, oznaczone liczbą bieżącą zgłoszenia.

Art. VI. Organa odbiorcze.

Organem odbiorczym jest w regule personel dotychczasowego magazynu i on też wystawia asygnaty; administracji wojskowej jednak przysługuje prawo ustanowienia przy tych magazynach bądź to wojskowych organów nadzorczych, bądź też własnych organów odbiorczych.

Art. VII. Zapłata.

Zapłata za dostarczony produkt do magazynu uskuteczniwana będzie natychmiast przy odstawie do magazynu.

Jeżeli dostawę dokonała gmina, w takim razie, na żądanie naczelnika gminy, względnie burmistrza (skie-

rowanego do organu odbiorczego), wypłata następować będzie do rąk naczelnika gminy względnie burmistrza.

Gdyby przy potrąceniu z powodu nieczystości lub późniejszego gatunku posiadacz produktu odwołał się do Powiatowej (Miejskiej) Komisji Świadczeń wojennych, a Komisja ta z powodu nieobecności nie mogła zaraz wydać orzeczenia, posiadacz produktu — otrzyma zaraz asygnatę na kwotę zaproponowaną przez organ odbiorczy; w razie uwzględnienia zażalenia przez Komisję, posiadacz produktu otrzyma następnie asygnatę dodatkową.

Zapłata za słomę nastąpi natychmiast za pomocą asygnaty lub odroczenie.

Art. VIII. Pokrycie zapotrzebowania producentów i hodowców.

Producenci (rolnicy) i hodowcy mogą zatrzymać: Na każdego ogiera i stadnika po 10 funtów ziarna na dzień, t. j. na czas od 15 maja do 15 sierpnia 1919 r. 900 funtów = 360 kg.

Na każdego knura po 3 funty ziarna na dzień, co za powyższy czas wynosi 270 funtów = 108 kg.

Dla zrebątki i cieląt do pół roku po fuchsie dziennie, czyli na powyższy czas po 60 funtów = 28 kg.

Dla trzody chlewnej opasanej po 1 i pół funta, t. j. po 135 funtów = 54 kg. na sztukę paszy treściwej jakiegobądź rodzaju.

Jeżeli obora mleczna nie rozporządza pastwiskami, to na każdą sztukę pozostawia się paszy treściwej, jakiegobądź rodzaju, po 2 i pół funta dziennie, czyli na każdą sztukę po 225 funtów = 90 kg.

W gospodarstwach, mogących korzystać z pastwiska — wolno zatrzymać siano na dorosłą sztukę bydła rógatego po 5 funtów na dzień, t. j. po 450 funtów = 180 kg.

W gospodarstwach, niemogących korzystać z pastwisk, wolno zatrzymać podwojną ilość siana, t. j. po 900 funtów = 360 kg. na dorosłą sztukę bydła rógatego.

W razie zażądania słomy będzie się zawsze uwzględniać konieczne zapotrzebowanie posiadacza.

Art. IX. Pokrycie zapotrzebowania nieproducentów.

Zgłoszone przez nieproducentów zapasy paszy treściwej i objętościowej oraz jarzyny twardej — będą przez Ministerstwo Spraw Wojskowych, w porozumieniu z Ministerstwem Rolnictwa i Apropowizacji, rozdzielane między administrację wojskową i cywilną konsumentów.

Art. X. Postanowienia karne.

Wszystkie przekroczenia niniejszego rozporządzenia karane będą w myśl Art. 15 ust. o rzecz. świadczeniach wojennych aresztem do jednego roku lub grzywną do 100.000 Mk. polskich (względnie 150.000 Kor.), a nadto konfiskatą odczesnego produktu.

Zakwestjonowany produkt odstawiony zostanie natychmiast do magazynu odbiorczego (Art. IV).

Asygnata wystawiona będzie na urząd administracyjny, do którego należeć będzie wydanie orzeczenia karnego.

W razie prawomocnego uwolnienia od winy i kary, a zatem i od konfiskaty, orzekający urząd administracyjny zarządzi wypłatę uzyskanej kwoty uwolnionemu.

Wice-Minister Spraw Wojskowych:

(—) *Majewski*

Wice-Minister Spraw Wewnętrznych:

(—) *Józef Bek.*

Warszawa, dnia 22 maja 1919 r.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Skarbu celem wykonania Dekretu z dnia 29 stycznia 1919 r. w przedmiocie poboru jednorazowej państwowej daniny od nieruchomości i majątku w kapitale.

§ 1.

Podmiot i przedmiot podatku.

Daninę opłacają osoby fizyczne i prawne od następujących przedmiotów majątkowych, znajdujących się na obszarze ziem polskich byłego zaboru rosyjskiego:

a) od nieruchomości posiadających cechy nieruchomości miejskich w pojęciu ustawy z dn. 6/19 czerwca 1910 r., a zatem od zabudowań i gruntów, położonych w obrębie przestrzeni zaludnienia miasta, jakoteż od zabudowań, wzniesionych

na gruntach miejskich, a położonych poza tą przestrzenią; przytem nie stanowi różnicy, czy te nieruchomości podlegają podatkowi państwowemu od nieruchomości miejskich, czy też są uwolnione od tego podatku;

b) od gruntów, podlegających na mocy ustawy o podatkach bezpośrednich (t. V zb. ustaw ros., wyd. 1903 r. i d. c. 1912 r.) państwowemu podatkowi gruntowemu. Grunta uwolnione na mocy powołanej ustawy od państwowego podatku gruntowego są zarazem wolne od daniny. Jedyny wyjątek stanowią nieskarbowe grunta lesne, wolne od podatku gruntowego, które na mocy art. 1 b) Dekretu podlegają daninie;

c) od majątku w kapitale, a mianowicie w gotówce, papierach wartościowych i wierzytelnościach, przyczem bierze się w rachubę wszelką gotówkę, zarówno w walucie krajowej, jak i zagranicznej, wszelkiego rodzaju papiery wartościowe i wszelkiego rodzaju wierzytelności, nie wyłączając sum hipotecznych.

Majątek w kapitale, będący własnością płatników, mających miejsce zamieszkania względnie siedzibę zarządu na obszarze ziem polskich byłego zaboru rosyjskiego, podlega daninie, chociażby czasowo ulokowany był poza obszarem tych ziem.

§ 2.

Uwolnienia od daniny.

Od daniny wolne są:

1) Nieruchomości miejskie (§ 1-a) i majątki w kapitale (§ 1-c), służące wyłącznie celom dobroczynnym, albo przeznaczane na bezpłatny użytek publiczny. Jeżeli majątek w kapitale lub nieruchomość tylko w pewnej części służą celom dobroczynnym lub tylko w pewnej części są przeznaczane na bezpłatny użytek publiczny, to tylko w tej części są wolne od daniny.

2) Nieruchomość miejskie, których przybliżona czysta wartość nie przekracza 20.000 mk. względnie 30.000 kor., oraz majątki w kapitale, których czysta wartość nie przekracza 20.000 mk. względnie 30.000 kor. Jeżeli jednak płatnik posiada w tym samym okręgu wymiarowym np. dwie nieruchomości miejskie o czystej wartości 15.000 mk. i 10.000 marek, to w myśl art. 9 p. 2 Dekretu należy przyjąć te nieruchomości za jeden obiekt majątkowy, którego wartość łączna, (25.000 mk.) przekracza wolne od podatku minimum, i który skutkiem tego podlega opodatkowaniu na zasadzie ogólnej.

§ 3.

Dekret nie ustanowił żadnych zwolnień podmiotowych. Przepis wymienione w art. 1 Dekretu względnie w § 1 niniejszego rozporządzenia kategorie majątku podlegają opodatkowaniu, chociażby były własnością gmin miejskich i wiejskich i innych korporacji publicznych lub własnością instytucji społecznych, naukowych i t. p., o ile nie znajdują zastosowania art. 3 i ust. 4 art. 6 Dekretu, względnie § 2 niniejszego rozporządzenia.

§ 4.

Podstawą wymiaru daniny od nieruchomości miejskich jest przybliżona czysta wartość nieruchomości (art. 4 Dekretu) wedle stanu z dnia 1 stycznia 1919 r. (art. 4 Dekretu), ustalona w drodze oszacowania przez komisję (art. 10 Dekretu). Przy oszacowaniu wartości należy w regule brać za podstawę, względnie za punkt wyjścia dane, zawarte w aktach wymiaru podatku od nieruchomości miejskich, oraz w aktach wymiaru podatku od majątku, uwzględniając przytem zmiany, zaszłe co do wartości, i dążąc do ustalenia przeciętnej wartości sprzedanej nieruchomości w dn. 1 stycznia 1919 r. W braku tych danych należy przyjąć za podstawę do oszacowania względnie za punkt wyjścia dane, znane składając komisji, np. szacunek ubezpieczeniowy, szacunek ustalony przy zaciąganiu pożyczek długoterminowych Towarzystw kredytowych, cena kupna, sprzedaży i t. p. Dopiero gdyby wszystkie powyższe dane były bądź niepewne, bądź wogóle nieznanne, należy wezwać płatnika do złożenia potrzebnych danych i takowe po poprzednim sprawdzeniu i ewentualnym sprostowaniu przyjąć za podstawę oszacowania.

Długi, zabezpieczone na nieruchomościach, należy odliczać od ustalonej wartości brutto.

Oszacowanie winno nastąpić tylko w tej walucie, która za czasów okupacji obowiązywała ostatnio w danym okręgu wymiarowym (§ 8, ustęp 1, 2 i 3 niniejszego rozporządzenia), a więc na obszarze b. okupacji niemieckiej w markach a na obszarze b. okupacji austro-węgierskiej w koronach.

§ 5.

Co do kapitałów, to podstawą wymiaru daniny jest czysta wartość majątku płatnika w gotówce, papierach wartościowych i wierzytelnościach, wedle stanu z dnia 1 stycznia 1919 r. (art. 6 ustęp drugi Dekretu), ustalona przez komisję (art. 10 Dekretu) na podstawie danych, zawartych w aktach wymiarowych innych państwowych podatków bezpośrednich, względnie na podstawie danych składanych komisji znanych.

Gdyby na podstawie danych, powyżej wymienionych, nie można było ani nawet w przybliżeniu ustalić całego majątku w kapitale lub wartości tego majątku, to należy wezwać płatnika do złożenia potrzebnych danych

i takowe po poprzednim sprawdzeniu i ewentualnym sprostowaniu przyjąć za podstawę oszacowania.

W kwestji waluty, na którą opiewać ma oszacowanie, stosuje się analogicznie przepis ostatniego ustępu § 4 niniejszego rozporządzenia z tem, że przy towarzystwach obowiązyanych do publicznego składania rachunków zastosowuje się walutę, która obowiązywała ostatnio w okręgu władzy skarbowej i instancji, podanej w nakazie płatniczym, jako waluta przygotowująca tenże nakaz (§ 14 niniejszego rozporządzenia). Przy oszacowaniu znaków pieniężnych, jakoteż papierów wartościowych miarodajnym jest ostatni raz uchwalony kurs giełdowy warszawski z 1918 r. Przy papierach wartościowych nie notowanych na giełdzie przyjąć należy cenę sprzedażną, możliwą do osiągnięcia w dn. 1 stycznia 1919 r.

Wierzytelności przyjmują się wedle ich nominalnej wartości, z wyjątkiem wierzytelności niepewnych, a hipotecznie niezabezpieczonych, które należy ocenić według ich przypuszczalnej wartości.

Od ustalonej w ten sposób wartości brutto majątku w kapitale odlicza się długi, obciążające bezpośrednio ten majątek, np. sumy subintabulowane na kapitale hipotecznym.

Przy wymiarze daniny od majątku w kapitale towarzystw obowiązyanych do publicznego składania rachunków przyjmuje się za podstawę wymiaru wartość, ustaloną na podstawie ostatniego bilansu, a mianowicie: od wykazanego w stanie czynnym kapitału w gotówce, papierach wartościowych i wierzytelnościach odlicza się długi wykazane w stanie biernym, bezpośrednio obciążające przedmioty majątkowe, podlegające daninie (gotówka, papiery wartościowe, wierzytelności).

§ 6.

Podstawą wymiaru daniny od gruntów jest przestrzeń w morgach i klasa urodzajności ziemi, ustalone przez władzę skarbową i instancji (§ 9 niniejszego rozporządzenia) na podstawie urzędowych danych, które służyły za podstawę ostatniego wymiaru państwowego podatku gruntowego. Za jednostkę do wymiaru daniny uważa się jednostkę, przyjętą przy wymiarze podatku gruntowego (art. 121 — 124, 174 i 202 ust. ros. o pod. bezpośrednich), a mianowicie: dla gruntów dworskich majątek ziemski w granicach hipotecznie ustalonych, względnie zespół majątków ziemskich, należących do jednego właściciela w tym samym okręgu wymiarowym (art. 9 Dekretu, cz. 2), względnie działki gruntów miejskich, położonych poza obrębem przestrzeni załadnienia miasta, a należących do jednego właściciela w tym samym okręgu wymiarowym (art. 272 ustawy o podatkach bezpośrednich i art. 9 ustęp 2, Dekretu), dla gruntów włościńskich — wieś względnie osada.

Przestrzeń podlegających daninie lasów nieskarbowych, wolnych od państwowego podatku gruntowego, należy ustalić na podstawie urzędowych danych, zaświadczonych od zarządów gminnych, a ewentualnie na podstawie deklaracji ze strony płatnika; urodzajność zaś tych obszarów leśnych należy przyjąć wedle najniższej klasy wyszczególnionej w art. 5 Dekretu (art. 12 ustęp trzeci Dekretu).

§ 7.

Stopa podatku.

Stopa daniny od nieruchomości miejskich i od majątku w kapitale jest identyczna (art. 4 i 7 Dekretu). Stopa ta jest postępową, wobec czego niezbędem jest ściśle przestrzeganie przepisu art. 9, ustęp drugi Dekretu, w myśl którego przedmioty tej samej kategorii, znajdujące się w tym samym okręgu wymiarowym, a należące do tego samego płatnika, należy przy ustalaniu stopy podatkowej brać pod uwagę jako jeden obiekt do opodatkowania. Jeżeli zatem np. płatnik posiada w tym samym okręgu wymiarowym dwie nieruchomości miejskie, każda o czystej wartości 30.000 mr., to daninę należy wymierzyć łącznie w stosunku $\frac{1}{2}\%$ od sumy nr. 60.000, nie zaś w stosunku $\frac{1}{2}\%$ od każdej nieruchomości oddzielnie.

Stawki daniny od gruntu zawarte są w art. 5 Dekretu. Przy gruntach dworskich stawka zależy nietylko od klasy urodzajności gruntu, lecz także od łącznej przestrzeni gruntów, należących do jednego płatnika w tym samym okręgu wymiarowym.

Przepis, zawarty w art. 9 ust. 2 Dekretu, nie znajduje zastosowania względem gruntów włościńskich, ponieważ wysokość stawki daniny od gruntów włościńskich nie zależy weale od łącznej ilości gruntów, należących do jednego płatnika w tym samym okręgu wymiarowym (art. 5, lic. 2, ustęp pierwszy Dekretu).

Wszystkie natomiast grunta i lasy dworskie, znajdujące się w tym samym okręgu wymiarowym, a należące do jednego płatnika, należy traktować jako jedną jednostkę podatkową.

Gdyby jednak celem ustalenia przestrzeni lasów nieskarbowych potrzebne były osobne dochodzenia i wymiar daniny miał ulec z tego powodu zwłoce, to należy niezwłocznie wymierzyć daninę od gruntów dworskich, podlegających podatkowi gruntowemu, i o tym wymiarze tymczasowym zawiadomić płatnika, a następnie po ustaleniu przestrzeni lasów nieskarbowych skutecznie wymiar definitywny, obejmujący całą przestrzeń zarówno gruntów dworskich, podlegających podatkowi gruntowemu, jak i obszarów leśnych, i od kwoty daniny, definitywnie wyliczonej, potrącić kwotę, objętą wymiarem tymczasowym.

W przedmiocie waluty stawek podatkowych daniny każdej kategorii stosują się analogicznie przepisy § 4 ustęp ostatni i § 5 ust. trzeci niniejszego rozporządzenia.

§ 8.

Miejsce opodatkowania.

Wymiar daniny skutecznia się w tym okręgu wymiarowym, w którym znajduje się przedmiot, podlegający daninie.

Okręgiem wymiarowym jest okrąg inspektoratu skarbowego, względnie okrąg inspektoratu skarbowego do spraw podatków bezpośrednich w Kielcach, Lublinie, Piotrkowie i Radomiu.

Okręgi Zarządów skarbowych w Warszawie i Łodzi stanowią odrębne okręgi wymiarowe.

W Zarządzie skarbowym w Warszawie ustanawia się nadto osobny okrąg wymiarowy dla wymiaru daniny od majątku w kapitale, przypadającej od tawzystw, obowiązyanych do publicznego składania rachunków, obejmującej cały obszar ziem polskich byłego zaboru rosyjskiego.

§ 9.

Organy wymierzające podatek.

Daninę od gruntów wymierza władza skarbową i instancji.

Władzami skarbowymi i instancjami są Zarządy skarbowe w Warszawie i Łodzi, względnie inspektoraty skarbowe do spraw podatków bezpośrednich w Kielcach, Lublinie, Piotrkowie i Radomiu, względnie na pozostałym obszarze obowiązywania Dekretu — inspektoraty skarbowe.

Daninę od nieruchomości miejskich i od majątku w kapitale wymierza władza skarbową i instancji na podstawie oszacowania majątku, dokonanego przez komisję szacunkową (art. 10 i 11 Dekretu).

§ 10.

W każdym okręgu wymiarowym tworzy się komisję szacunkową.

W okręgach wymiarowych, położonych na obszarze b. ces. niem. general-gubernatorstwa warsz., utworzy się te komisje szacunkowych, ile utworzono ich w swoim czasie w celu wymiaru podatku majątkowego na mocy rozporządzenia wspomnianego gubernatorstwa z dnia 15 sierpnia 1917 r. Nr. 367, „Dzien. Rozp. Nr. 86, a to zakresem terytorjalnym w swoim czasie zakreślonym.

(Dalszy ciąg nastąpi.)

STATUT

STOWARZYSZENIA BUDOWLANEGO,

zatwierdzony jako statut normalny dla Stowarzyszeń Budowlanych uchwałą Rady Ministrów z dnia 29-go marca 1919 r.

(Dokończenie).

Art. 58.

Rok kalendarzowy jest zarazem okresem sprawozdawczym Stowarzyszenia. Jeśli Stowarzyszenie rozpoczęło swą działalność po dniu 30 czerwca, to pierwszy okres rachunkowy trwa do 31 grudnia roku następnego.

Art. 59.

Przy zestawieniu bilansu rocznego należy przestrzegać przepisów następujących:

- walorci żadnych części majątkowych nie wolno podawać ponad cenę ich nabycia, kosztów odbudowy i t. p.; wolno jednak doliczyć poczynione nakłady, kosztu nabycia, naprawy i t. d.;
- walorci papierów procentowych należy podawać według kursu giełdowego w dniu zamknięcia bilansu, nie wyżej wszelkie ceny ich nabycia;
- należności wykazywać tylko w sumie możliwej do odzyskania, wątpliwe odpisywać na straty;
- fundusz udziałowy winien być wykazany w sumie na ten cel rzeczywiście wpłaconej;
- nie wypłacone wierzycielom należności, pobrane dochody lub podniesione wydatki na rachunek okresu przyszłego należy odpowiednio w bilansie ujawnić;
- coroczne umorzenie wartości budynków winno być nie mniejsze, niż 2% dla murowanych i 5% dla drewnianych;
- ruchomości oraz t. zw. aktywa idealne, (koszta organizacji, przeróbki lokali i t. p.) winny być umarzane corocznie w stosunku nie mniejszym, niż 10% wydatku pierwotnego.

Art. 60.

Bilans oraz rachunek strat i zysków winny być wywieszony w lokalu Stowarzyszenia przynajmniej na 2 tygodnie przed terminem zebrania członków. Każdy członek ma prawo przejrzania sprawozdania lub też otrzymania jego odpisu w całości albo części za zwrotem kosztów sporządzenia odpisu.

Art. 61.

Zyskami rocznymi dysponuje zebranie członków z tem ograniczeniem, że nie mniej, niż 25 proc. zysków musi być przełane do funduszu zasobowego i że

Dywidenda nie może przekraczać 6 proc. Dywidenda od niepełnych udziałów dolicza się do tychże udziałów do czasu ich zupełnego pokrycia. Byli członkowie otrzymują dywidendę tylko za czas trwania ich członkostwa. Należności z tytułu całkowitych udziałów przedawania się z upływem lat pięciu.

Art. 62.

Wynikłe z bilansu straty pokrywa się z funduszów Stowarzyszenia z zachowaniem następującego porządku:

- I. z funduszu zasobowego,
- II. z udziałów.

Jeśli źródła te do pokrycia strat nie wystarczą, to następuje dopłata ze strony członków na zasadach art. 20 i 22 statutu. Zmniejszone skutkiem przeliczenia na pokrycie strat udziały winny być następnie dopelnione w sposób, wskazany w art. 16 statutu, gdyby zaś zebranie członków nie powzięło właściwej uchwały, Stowarzyszenie winno przystąpić do likwidacji swych interesów.

Art. 63.

W ciągu miesiąca od daty zatwierdzenia sprawozdania przez zebranie członków Zarząd ogłasza w pismach (art. 71) rachunek strat i zysków, bilans, oraz podział zysków i strat.

Art. 64.

Dywidendę wypłaca się po upływie trzech miesięcy od daty zatwierdzenia przez zebranie członków sprawozdania rocznego.

VI. Rozwiązanie i likwidacja Stowarzyszenia.

Art. 65.

Poza wypadkiem przewidywanym w art. 62 statutu rozwiązanie Stowarzyszenia następuje: a) wskutek uchwały zebrania członków, zgodnie z przepisami art. 34 i 35, b) wskutek ogłoszenia upadłości Stowarzyszenia, c) w razie zmniejszenia się liczby członków poniżej 20.

Art. 66.

Sposób likwidacji określa i Komisję Likwidacyjną, złożoną co najmniej z 2 członków Stowarzyszenia, wybiera zebranie członków. Członkowie Zarządu mogą być wybierani na Likwidatorów. Zebranie członków może odwołać członków Komisji Likwidacyjnej przed terminem, na jaki zostali wybrani.

Art. 67.

Po objęciu spraw od Zarządu Komisja Likwidacyjna trzykrotnie ogłasza w pismach (art. 72) o przystąpieniu do likwidacji. Publikacje zawierają wiary wezwanie wierzycieli do zgłoszenia swych pretensji. Takie samo ogłoszenia zamieszczone być winny w sposób widoczny we wszystkich lokalach Stowarzyszenia i pozostawać tam przez cały czas likwidacji.

Art. 68.

Likwidatorzy mają też same prawa i obowiązki o Zarząd Stowarzyszenia i podlegają nadzorowi ze strony Rady Nadzorczej. Nowe interesy zawierają tylko o tyle tylko, o ile są one niezbędne do ukończenia dawniejszych. Likwidatorzy obowiązani są przy rozpoczęciu likwidacji i w każdym roku następnym zestawiać bilans. Bilans ten winien być ogłoszony w pismach (art. 71).

Art. 69.

Po zaspokojeniu wierzycieli, względnie zdeponowaniu ich należności spornych i bezspornych, pozostała osiągnięta z likwidacji suma za wyłączeniem kapitału zasobowego, który winien być przeznaczony na cele społeczne stosownie do uchwały Zebrania członków, ulega podziałowi pomiędzy członków, których odpowiedzialność jeszcze nie wygasła w stosunku do udziałów. Wypłata przypadającej każdemu członkowi części majątku może nastąpić nie wcześniej, niż po upływie roku od dnia, w którym ogłoszenie o likwidacji po raz 3-ci nastąpiło.

Art. 70.

Stowarzyszeniu przysługują prawo przystąpienia do odpowiednich związków.

Art. 71.

Ogłoszenia we wszystkich wskazanych przez prawo i statut wypadkach winny być czynione w gazecie urzędowej oraz w . . . . .

W O K A N D A

spraw wyznaczonych na posiedzenie sądownego Sądu Najwyższego, działającego w charakterze Trybunału Wyborczego w dn. 31 maja r. b.

S P R A W Y.

- 1. 18/19 r. Protest Franciszka Cieślaka i innych p-ko wyborów w Konarzycach gminy Kupiski w III okręgu wyborczym. Referent Sędzia J. Mrozowski.
- 2. 22/19 r. Protest Dawida Piątnickiego p-ko wyborów w 3-im okręgu wyborczym. Referent Sędzia J. Mrozowski.

3. 21/19 r. Protest Jana Grabowskiego p-ko wyborom w Węgrzynowicach, pow. Rawskiego, w 14 okręgu wyborczym.

Referent Sędzia O. Szeller.

4. 23/19 r. Protesty: a) Józefa Romanowskiego p-ko ogłoszeniu wyniku wyborów w 40 okręgu wyborczym, b) Józefa Romanowskiego i Władysława Sliwińskiego p-ko wyborom posłów z 40-go okręgu wyborczego z powodu nieprzyjęcia oświadczenia co do utworzenia związku wyborczego między listami Nr. Nr. 4 i 7, i c) Władysława Sliwińskiego i Konstantego Laskowskiego p-ko wyborom w 40-ym okręgu wyborczym.

Referent Sędzia J. Mrozowski.

5. 26/19 r. Protest Józefa Gęszczyńskiego w imieniu Szreńskiego Koła Polskiego Zjednoczenia Ludowego p-ko wyborom w 4-ym okręgu wyborczym.

Referent Sędzia O. Szeller.

N O M I N A C J E.

Naczelnik Państwa zamianował w dalszym ciągu w Uniwersytecie Warszawskim na Wydziale filozoficznym:

- 1. profesorem nadzwyczajnym filologii polskiej — Stanisława Józefa Leonarda Szobera, dotychczasowego wykładowcę w Uniwersytecie Warszawskim,
- 2. profesorem nadzwyczajnym fizjologii roślin — D-ra Kazimierza Basaalka, prywatnego docenta Uniwersytetu w Bazylei, ostatnio kierownika działu mikrobiologicznego w państ. Instytucie naukowym Gospodarstwa Wiejskiego oraz
- 3. profesorem nadzwyczajnym historii literatury polskiej D-ra Juliusza Kleina, docenta prywatnego w Uniwersytecie Lwowskim, ostatnio wykładowcę w Uniwersytecie Warszawskim.

R O Z P O R Z A D Z E N I E O B O W I A Z U J A C E.

Na podstawie art. 2-go Dekretu o stanie wyjątkowym z dn. 2-go stycznia r. b. zarządzam, co następuje: Spożywanie jadła i napojów w restauracjach wszystkich kategorii dozwolone jest jedynie w sali ogólnej, z wyłączeniem t. zw. „oddzielnych gabinetów”, do których publiczność dostępu mieć nie może i w najbliższej przyszłości zarekwirowane będą przez odpowiednie władze na rzecz wojska lub instytucji rządowych. Zużytkowanie tych ubikacji na inny cel jest zabronione. Winni niezapłaconia się do powyższego zarządzenia ulegną karze więzienia do 3-ech miesięcy bez zamiany na grzywny.

Komisarz Nadzwyczajny

st. m. Warszawy i pow. Warszawskiego: (—) Fr. Anusz. Warszawa, dnia 26 maja 1919 r.

D Z I A Ł N I E U R Z Ę D O W Y.

Z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Wydział Prasowy Min. Spraw Wewn. komunikuje, że Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zatwierdziło następujące nowe pożyczki na roboty publiczne i budowę dróg:

- dla pow. częstochowskiego mk. 800,000 na budowę dróg i 500,000 na różne roboty publiczne; dla pow. warszawskiego mk. 1 milion na budowę dróg; dla pow. łódzkiego mk. 2,095,000 na utrzymanie i budowę dróg i 1,700,000 na roboty publiczne; dla pow. bydzyńskiego mk. 900,000 na budowę dróg; dla miasteczka Ozorkowa mk. 150,000 na roboty publiczne; dla miasta Częstochowy mk. 900,000 na roboty publiczne; dla miasta Dąbrowy kor. 5 mil. na roboty publiczne; dla m. Piotrkowa kor. 750,000 na roboty publiczne; dla m. Tomaszowa Mazowieckiego mk. 100,000 na roboty publiczne; dla m. Żyrardowa mk. 400,000 na rob. publ.; dla m. Zgierz m. 2 mil. na roboty publiczne; dla m. Płońska mk. 100,000 na rob. publ.; dla pow. koneckiego kor. 600,000 na rob. publ.; dla pow. puławskiego kor. 225,000 na roboty publiczne; dla pow. Pułtuskiego mk. 700,000 na budowę dróg; dla pow. miawskiego mk. 210,000 na rob. publ.; dla pow. kaliszkiego mk. 150,000 na utrzymanie dróg; dla pow. sechaczewskiego mk. 1,200,000 na odbudowę dróg; dla pow. zamojskiego kor. 750,000 na budowę dróg i kor. 800,000 na roboty publiczne; dla pow. hrubieszowskiego kor. 700,000 na bud. dróg; dla pow. słupskiego mk. 255,000 na bud. dróg; dla pow. lubelskiego kor. 1,200,000 na rob. publ.; dla pow. brzezińskiego mk. 150,000 na utrzymanie dróg i 1,300,000 na rob. publ.; dla pow. helmńskiego kor. 300,000 na utr. dróg i 1,400,000 na rob. publ.; dla pow. ostrowskiego mk. 400,000 na bud. dróg; dla pow. przasnyskiego mk. 89,000 na utrzymanie dróg; dla pow. błońskiego mk. 600,000 na bud. dróg.

Wydział Prasowy Min. Spraw Wewn. komunikuje, że Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zatwierdziło dla pow. ostrołęckiego na aprobowanie pożyczkę w kwocie mk. 750,000.

Na mocy Dekretu o stanie wyjątkowym z d. 2-go stycznia r. b. Komisarz Nadzwyczajny m. st. Warszawy i pow. Warszawskiego polecił internować Bernarda Rosenberga, Antoniego Kryńskiego i Gabriela Hirsfelda, oraz oddać się do dyspozycji prokuratora Sądu Okręgowego wobec istnienia cechy przestępstwa, przewidzianego w art. 149 K. K.

Decyzja Komisarza Nadzwyczajnego nastąpiła na skutek ujawnienia, że wyżej wymienione osoby usiłowały przekupić urzędników aprocjacji.

Na mocy dekretu o stanie wyjątkowym z dnia 2 stycznia r. b. — Komisarz Nadzwyczajny m. st. Warszawy i pow. Warszawskiego postanowił nałożyć następujące kary:

za sprzedaż wódki w d. 9 lutego w bufecie teatru „Argus“:

- Na: 1) Hofmana Jakóba, współwł. bufetu w teatrze „Argus“, Białazińska 5, — Mk. 100 — z zamianą w razie niezapłaenia na 5 dni aresztu; 2) Ostera Izaka, współwł. bufetu w teatrze „Argus“, Białazińska 5, Mk. 100 — z zamianą w razie niezapł. na 5 dni aresztu;
- za handel w porze nocnej: 3) Krawczyńskiego Jana i Łukasiaka Jana, wł. rest. „Gospoda Gastronomiczna“, Nowosenaatorska 6, — Mk. 2,000, z zamianą w razie niezapłaenia na 2 miesiące aresztu; 4) Moraczewskiego Leona, wł. „Kawiarni Szandeliarskiej“ przy ul. Podwale 3, — Mk. 500 — z zamianą w razie niezapł. na 15 dni aresztu; 5) Sikorską Julję, wł. rest. przy ul. Boduena 2, — Mk. 1,000, z zamianą w razie niezapł. na 1 miesiąc aresztu; 6) Krawczyńskiego Jana i Łukasiaka Jana, wł. rest. „Gospoda Gastronomiczna“, Nowosenaatorska 6 — Mk. 2,500 kary, z zamianą w razie niezapł. na 2 i pół miesiąca aresztu;

za niezarejestrowanie się w terminie:

- 7) Litwiński Aleksandr, zam. przy ul. Ogrodowej 50 m. 16, — Mk. 50, — z zamianą w razie niezapł. na 5 dni aresztu; 8) Kapłana Michała, zam. przy ul. Nowowiejskiej 9, — Mk. 1,000, z zamianą w razie niezapł. na 1 miesiąc aresztu; 9) Gorkową Tatjanę, zam. przy ul. Pańskiej 20, m. 19, — Mk. 50, z zamianą w razie niezapł. na 5 dni aresztu; 10) Szyflera Berek, zam. przy ul. Wołyńskiej 9 — Mk. 50, z zamianą w razie niezapł. na 3 dni aresztu; 11) Korniczka Ksienionta, zam. przy ul. Trebackiej 11, m. 8, — Mk. 50, z zamianą w razie niezapł. na 5 dni aresztu; 12) Wense Kęję, zam. przy ul. Żabkowskiej 15 — Praga, Mk. 100, z zamianą w razie niezapł. na 10 dni aresztu;

za niedozwolony handel szmalcem amerykańskim:

- 13) Konstantego Pieńsińskiego, wł. sklepu rzeźniczego, przy ul. Marjański 19 — Mk. 50, z zamianą w razie niezapł. na 2 dni aresztu; 14) Fajęcia Katarzynę, zam. Pl. Witkowskiego 6 — na 3 miesiące aresztu;

za handel mąką amerykańską:

- 14-a) Pińdaka Mordka, zam. przy ul. Marjańskiej 7 — dwa tygodnie aresztu; 15) Fajera Arona, zam. przy ul. Ceglanej 9, — na 2 tygodnie aresztu; 16) Szafrańca Szlamę, zam. przy ul. Radzywiłłskiej 25, na dwa tygodnie aresztu;

za handel cukrem kontyngensowym:

- 17) Maya Leona, zam. przy ul. Stare-Miasto 18, — na 2 tygodnie aresztu;

za handel kartami żywnościowemi:

- 18) Liweranta Ajzyka, zam. przy ul. Dzielnej 65 — na 2 tygodnie aresztu; 19) Cukiermana Jacobę, zam. przy ul. Smocznej 49, — na 3 miesiące aresztu; 20) Goldbergę Abrama, zam. przy ul. Wołyńskiej 14, — na 2 tygodnie aresztu;

za zamieszkiwanie w Warszawie bez pozwolenia:

- 21) Machina Zelta Aleksandra, — zam. przy ul. Dzielnej 36, — Mk. 100, z zamianą w razie niezapł. na 10 dni aresztu; 22) Branda Arona, zam. przy ul. Dzielnej 7-9 — Mk. 500, z zamianą w razie niezapł. na 15 dni aresztu; 23) Brandę Szlamę, zam. przy ul. Dzielnej 20 — Mk. 500, — z zamianą w razie niezapł. na 15 dni aresztu; 24) Longinow Jerzego, zam. przy ul. Zygmunto-wskiej 2 — Praga — Mk. 50, z zamianą w razie niezapł. na 5 dni aresztu; 25) Szmuszkowicza Morducha, zam. przy ul. Kupieckiej 8, — Mk. 500, z zamianą w razie niezapł. na 15 dni aresztu; 26) Altmana Gabriela, zam. przy ul. Dzielnej 45, —

Mk. 500 — z zamianą w razie niezapl. na 15 dni aresztu; 27) Korsacką, vel Gusacką Ruchłą, zam. przy ul. Kupieckiej 14 — Mk. 100, z zamianą w razie niezapl. na 10 dni aresztu;

28) Tobera Szoloma, zam. przy ul. Muranowskiej 6 — Mk. 100 — z zamianą w razie niezapl. na 10 dni aresztu.

Z Ministerstwa W. R. i O. P.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego ogłasza konkurs na stanowisko dyrektora państwowej szkoły mierniczej w Warszawie.

Wymagane jest wyższe wykształcenie zawodowe. Warunki będą omówione osobście. Zgłoszenia pisemne wraz z curriculum vitae i odpisami świadectw nadsyłać należy do Sekcji Szkolnictwa Zawodowego, Al. Ujazdowska 37 do dnia 1 czerwca r. b.

Ministerstwo W. R. i O. P. informuje, że w państwowych seminarjach nauczycielskich — w Warszawie, Lublinie, Chełmie, Jędrzejowie, Kielcach, Siemnicy, Łowiczu, Zgierzu, Piotrkowie, Tomaszowie Mazowieckim, Solcu, Zamocściu — egzaminy wstępne przedwakacyjne odbędą się 10 i 11 czerwca. O terminie egzaminów powakacyjnych nastąpi osobne zawiadomienie.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego otwiera od początku nowego roku szkolnego dwie średnie szkoły państwowe miernicze w Lublinie i Łomży.

Niniejszem Ministerstwo ogłasza konkurs na posadę dyrektorów, jak również wykładających przedmioty następujące: algebra i geometria, trygonometria płaska, fizyka stosowana, geometria analityczna i rachunek różniczkowy i całkowy, miernictwo, niwelacja i trasowanie, encyklopedia rolnictwa, encyklopedia leśnictwa, prawoznawstwo, kaligrafia, rysunki miernicze i prowadzenie ćwiczeń geodezyjnych.

Od kandydatów wymagane jest wykształcenie wyższe i zawodowe. Kandydaci w zgłoszeniach swych winni wymienić, na jakie stanowisko reflektują i w jakiej z dwóch wskazanych miejscowości. Warunki omówione będą osobście. Zgłoszenia pisemne wraz z curriculum vitae i z odpisami świadectw nadsyłać należy do Sekcji Szkolnictwa Zawodowego, Warszawa, Aleja Ujazdowska 37, do dnia 10 czerwca 1919 r.

Z Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej.

Inspekcja Pracy w rolnictwie od czasu 4—24 b. m. we wzmocnionem tempie prowadziła pracę. W ciągu tego okresu zawarto 7 umów między pracodawcami a robotnikami rolnymi, obowiązujących całe powiaty, oraz 2 w poszczególnych folwarkach. Przeprowadzono rewizję dawniej zawartych umów w 3 powiatach, oraz brano udział w posiedzeniach Komisji Rozjemczej w 8-miu pow. Szczegółowa akcja Inspekcji Pracy w rolnictwie przedstawia się, jak następuje: Nadzwyczajny delegat Min. Pr. i Op. Spół. st. referent p. M. Klott, zawarł umowę na powiat Łomżyński; przy czym w głównych punktach przyjęto: 600 m. pensji, 13 ct. ordynarij i 310 pretów pod kartofle i jarzyny. Podinspektor pracy, p. Lazzarini, zawarł umowę na powiat Włoszczowski, na warunkach: 800 kor. pensji, 14 korcy ordynarij, 260 pretów pola, oraz umowę na powiat Miechowski na warunkach podobnych. Inspektor pracy, p. W. Pelka, zawarł umowę w pow. Łaskim i Brzezińskim, przyjmując w pierwszym — w głównych punktach 600 mk. i 15 ct. m., 280 pretów pola; w drugim przyjęto także same warunki, z wyjątkiem ordynarij, wysokość której ustalono na 14 ct. m. Inspektor pracy, Adamiecki, zawarł umowę w Częstochowie na następujących warunkach: 800 kor., 13 ct. m. i 280 pretów. Urzędnik kontraktowy, p. S. Budzyński, zawarł umowę na pow. Opoczyński, ustalając m. i. 1.000 kor. pensji i 14 ct. m. Oprócz tego urzędnik kontraktowy, Kościuch, zawarł umowy w 2 folwarkach pow. Warszawskiego, a mianowicie w Otwocku i Długiej Kościelniej. Na żądanie stron przeprowadzono rewizję umów w pow. Plockim, Garwolińskim i Rypińskim. Wszędzie utrzymano w mocy uprzednio zawarte umowy, dólczyając do nich uzupełniające punkty, tak, np., w Plocku zgodzono się podawać zgłoszone przez Związek Ziemiann folwarków jako uboższe do kwalifikacji Komisji Rozjemczej, w celu ewentualnego obniżenia warunków płacy. Komisje Rozjemcze przy współdziałaniu Inspektorów Pracy odbywały się w Łodzi, Piotrkowie, Grójcu, Mińsku-Mazowieckim, Pułtusku, Sochaczewie, Kutnie i Lipnie, gdzie zostały zlikwidowane zatargi bieżące. Obecnie są w toku pertraktacje w Grodzisku, Pińczowie, Radomiu, Kazienicach, Makowie i Nowo-Radomsku.

Inspektorat Pracy w Radomiu pośredniczył ciałnie przy likwidacji 2 strajków. 1. Strajku robotników w za-

kładzie mechanicznym Goldberga. 2. Strajku czeladników piekarskich. Pierwszy strajk zakończył się 14 maja r. b. ustąpieniem jednego z pracowników po wypłaceniu mu jednorazowego wynagrodzenia, oraz podwyżką wynagrodzenia innym pracownikom o 30—40%. Drugi strajk, wynikły z powodu ograniczenia wydawania maki do piekarń przez Wydział Apropowizacyjny, załagodzono 13 maja b. r. po porozumieniu się z Wydziałem, który zgodził się wydawać do wypieku 15 racjonalnie urządzonym piekarnikom. Piekarnie te dały pracę bezrobotnym piekarzom.

Z Ministerstwa Robót Publicznych.

Zapoczątkowane przez Ministerstwo Robót Publicznych roboty doraźne w okolicach Warszawy, w celu zatrudnienia bezrobotnych, prowadzone są obecnie w znacznie rozszerzonym zakresie, dając coraz to nowym zastępom robotników. Podczas, gdy w początkach kwietnia ilość zatrudnionych jednostek nie przekraczała 6,000, obecnie przy bardziej sprzyjającej pogodzie — znajdując pracę już około 25,000 robotników, zaś w najbliższym czasie liczba ta powiększona zostanie do 35,000.

Rozbiórka fortów pod Warszawą zatrudnia 5,100 robotników. Roboty przy sypaniu wału t. zw. Wilanowskiego, przerwane z powodu powodzi, zostały przed tygodniem wznowione przy udziale 1,400 ludzi. W celu zatrudnienia większej liczby bezrobotnych roboty te będą wkrótce prowadzone na dwie zmiany, co pozwoli zatrudnić około 3,000 ludzi w ciągu 3 — 4 miesięcy. Na Żoliborzu pod cytadela, gdzie ma stanąć kolonia tanich mieszkań, 1,500 robotników wykonuje roboty ziemne w związku z regulacją terenu i przeprowadzeniem ulic. Przygotowanie podmiejskich gruntów państwowych pod uprawę oraz roboty melioracyjne na tych gruntach zatrudniają przeszło 14,000 ludzi, zaś 300 robotników pracuje przy regulacji parku młocińskiego.

W związku z żegluga na Wiśle i nalezytem uzyskaniem dróg wodnych dla ruchu towarowego prowadzone są roboty przy przebudowie fortu Śliwickiego na magazyny żegluga (1,700 robotników), przy budowie stacji wydłanekowej nad Wisłą wprost wysłoty ulicy Bugaj (narazie 70 rob.), oraz przy budowie stoczni w porcie czerniakowskim (500 robotników).

Roboty ziemne przy budowie kolei Łódź-Kutno zatrudniają obecnie 1,500 ludzi. Liczba ta od przyszłego tygodnia powiększona będzie o 2,000.

W najbliższym okresie czasu projektowane jest rozpoczęcie robót przy budowie portów na Pelcowiznie i na Saskiej Kępie, oraz przystąpienie do prac przygotowawczych do budowy kanału Warszawa-Zegrze, co da pracę początkowo 6,000 robotników, a następnie — w miarę postępu prac pomiarowych — coraz to nowym licznym zastępem bezrobotnych.

TELEGRAM HOŁDOWNICZY.

Z okazji tak świetnych sukcesów oręża polskiego, zbrany w dniu dzisiejszym sejmik powiatu Jędrzejowskiego przesyła Wam, Dostojni Panowie, wyrazy czci i uznania za tak wydane zorganizowanie obrony granic Rzeczypospolitej; równocześnie wzywamy Sejm, Rząd, Reprezentację Polski w Paryżu, by nieugięcie broniły przynależności do Polski Pomorza z Gdańskiem, Kaszubów, Mazurów, Śląska Górnego i Cieszyńskiego, Orawy, Spiszu, oraz Galicji Wschodniej.

Przewodniczący St. Dukwicz, zastępca komisarza powiatowego.

TELEGRAMY W SPRAWIE STRAJKU KOLEJOWEGO.

Wszyscy pracownicy kolejowi st. Bielsk D. W. K. L. Oddziałów Ruchu Telegrafu Drogowego Mechanicznego, solidaryzując się z depeszą st. Brześć Centralny z dnia 13/5 za Nr. 228, najenergiczniej protestują i potę-

piają chęci przerwania ruchu kolejowego i pracy w warsztatach mechanicznych w chwili zmagania się na czterech frontach z napastnikami sąsiednich, odwiecznie wrogich nam narodów i wewnętrznymi wrogami, podsyłanymi przez wrogie nam żydostwo.

St. Bielsk D. W. K. L.

Zbrani w dniu 16 maja r. b. w biurze W-łu Gospodarczego pracownicy biurowi tegoż W-łu, zarówno z Warszawy, jak i z linii, jednogłośnie potępiamy strajk kolejowy, wywołany przez żydowski obce nam, a wrogie naszej Ojczyźnie. Wyrażamy najwyższą pogardę strajkującym i wypowiadamy im bezwzględna walkę. Obalamy ich, lecz uczciwych i rozumiejących dobro Ojczyzny kolegów wzywamy do natychmiastowej pracy. Zwracamy się do Rządu Rzeczypospolitej z prośbą o ujawnienie rzeczywistych winowajców wywołania strajku.

Pracownicy biurowi W-łu Gospodarczego Warszawy i linii.

Kolo Sosnowickie. Związku kolejowego jaknajostrezej potępiamy wszelkie anarchystyczne wystąpienia żywiołów wrogich Państwu polskiemu i kolei żelaznych, a zarazem wzywa Centralny Zarząd Związku i Rząd do stanowczego i ostatecznego zwalczania knowań, zmierzających ku szkodzie Ojczyzny.

Prezes Kola Sosnowickiego, Dziedział, w z. Sekretarz, W. Czech.

Zbrani w Ząbkowie pracownicy W-łu Drogowego na dystans 2 st. Ząbkowice potępiamy bez zastrzeżeń uślawianie wywoławców w wywołaniu obecnych strajków na P. K. P.

Pracownicy biurowi, Nadzocy Drogowi, Przedownicy, Dróżnicy.

Oburzeni do głębi zachowaniem się potępiamy podnej grupy kolejarzy węzła Warszawskiego, dążącej za pomocą haniebnego strajku do pograżenia Ojczyzny, otczonej wewnętrznyimi wrogami, w odmet anarchii i zaprzędania żywiołom obcym, pracującym na Jej zgubę, protestujemy jaknajenergiczniej przeciwko stosowaniu terroru wogóle i domagamy się od Rządu zastosowania względem uzurpatorów woli ogółu i nikczemnych sprzedawczyków; środków, uniemożliwiających powtórzenie się podobnych wypadków, wzywamy wszystkich, miłujących Ojczyznę kolejarzy do wspólnej intensywnej pracy nad podniesieniem kolejnictwa polskiego i wprowadzeniem porządku, na wzór Zachodniej Europy.

Stacja Mława w imieniu wszystkich Wydziałów: Wasieński, Rydymowski, Klimkowski, Wojchowski, Traczyk, Dr. Ostaszewski, Nielepicz.

Zbrani pracownicy stacji Zgierz, Wydziałów Ruchu Telegrafu Handlowego i Drogowego, na wieść o strajku kategorię protestują przeciw sianiu komunizmu w środowisku kolejarzy przez jednostki, nie wspólnego z polskością nie mające; protestujemy energicznie przeciwko strajkowi kolejarzy w ciężkiej chwili dla kraju, ogłaszając zdarciami narodu prowodyrów strajku i tych, którzy się z nimi solidaryzują, chęć powstającą Ojczyznę zgubić; protestujemy przeciwko polityce związku zawodowego jednostek, wybranych na jego czoło i prowadzących w przepaść rzesze kolejowe pod przykrywką ich dobrobytu, a w gruncie rzeczy rozbudających nienawiść klasową i chcących sprowadzić u nas rządy Leninów i Trockich.

Pracownicy Wydz. Ruchu Telegrafu Handlowego, Mechanicznego, Drogowego stacji Zgierz.

Pracownicy wszystkich wydziałów st. Kutno, st. Pniewo i st. Krośnice jednogłośnie potępiamy nietylko strajk, ale nawet samą myśl wprowadzenia go. Przyłączamy się do ogółu pracowników dobrze myślących, a prowodyrów strajku uważamy za zdradców naszej ukochanej Ojczyzny.

Pracownicy wszystkich wydziałów st. Kutno, Pniewo i Krośnice.

SEJM USTAWODAWCZY.

Na czterdziestym posiedzeniu Sejmu Ustawodawczego, p. Minister Skarbu w sprawie Statutu Banku Polskiego, wygłosił następujące przemówienie:

Minister Skarbu Karpiński: Wysoki Sejmie! Poczuję się sobie za szczególnie zaszczyt, iż wypadło mi w udziale składać na zatwierdzenie polskiego Sejmu ustawę Banku Polskiego, powoływanej znowu do życia.

Nazwa Banku Polskiego zapisana jest złotem zgłoszonymi w dziejach porobiorznych naszego narodu. Każdy, kto bada życie gospodarcze Królestwa Kongresowego, zwłaszcza w drugim 25-leciu ubiegłego wieku, przyznać musi, że Bank Polski był tego życia ozdobą i chlubą.

Nazwa ta jest drogą nam wszystkim, ale przede wszystkim jest niezmiernie drogą tym obywatelom, którzy musieli pracować na niwie społeczno-ekonomicznej już po zaniku Banku Polskiego, kiedy nie

mogło być mowy żadnej o jakiejś planowej polskiej gospodarce ekonomicznej, ani tembardziej najmniejszej mowy być nie mogło o polityce polskiej bankowej.

W tej mrocznej a długiej niestety epoce, ten, kto chciał stworzyć jakąś instytucję ekonomiczną, na społecznem jednakże podłożu, musiał przedewszystkiem zużyć niezliczoną moc energii w tym kierunku, ażeby zwalczył więzy ustawowe. Bowiem pod wpływem unifikacyjnych prądów panowała wówczas w kraju t. zw. ustawa normalna, obowiązująca na całym obszarze obzrymego państwa, począwszy od Władywostoku aż do Kalisza. Tylko ten, kto dla uzyskania drobnych a jednak koniecznych ustępstw od normalnej ustawy strawił nieraz lata całe w niezliczonych petersburskich kancelaryjach, tylko ten, powtarzam, może zrozumieć i podziwiać ten obrzydliwy trud, który włożył były Minister Lubecki, kiedy

mógł przed 90 laty złożyć krajowi gotową ustawę Banku Polskiego.

Starania o tę ustawę trwały całe 5 lat i jeżeli zostały uwiecznione pomyślnym skutkiem, to stało się to dzięki niezwykłej sile umiejętności argumentacyjnej Ministra Lubeckiego, a także dzięki jego osobistemu wpływowi u dworu. Wo właściwie miał wszystkich przeciwko sobie, miał całą biurokrację z ministrem skarbu Kankrinem na czele, miał przeciwko sobie potężnego Nowosiłcowa, miał przeciwko sobie coraz bardziej potężniejących przy dworze petersburskim dyplomatów pruskich, którym zależało na tem, ażeby Królestwo Polskie nie mogło się rozwinąć gospodarczo.

Nie będą tutaj przedstawiał Panom ani w krótkości nawet tego wszystkiego, co Bank Polski zdziałał dla uregulowania długów państwowych b. Królestwa Kongresowego, co zrobił dla rozwoju przemysłu, handlu, rolnictwa i górnictwa, co zdziałał nawet dla rozwoju dróg komunikacyjnych.

Uważam jednak za wskazane przypomnieć wszystkim, że cały szereg ognisk życia przemysłowego, wobec których dziś przechodzimy albo obojętnie, albo w tem przeświadczeniu, że są to wytwory obcego ducha, obcego geniusza, obcego kapitału, obcej pracy, że są to twory Banku Polskiego.

A więc słynna osada fabryczna Zyrardów, zaledwie o godzinę odległa od Warszawy, dziś Towarzystwo Akcyjne „Hiele i Dietrich”, jest tworem Banku Polskiego; zakłady hutnicze, do dzisiaj noszące nazwę „huty bankowej”, eksploatowane przez Towarzystwo francuskie — są tworem Banku Polskiego; fabryka maszyn, dziś towarzystwo akcyjne „Lilpop, Rau i Loewenstein” — to twór Banku Polskiego; papiernia w Jeziornie, na drodze do Wilanowa, — dziś tow. akcyjne „Mirków” — to twór Banku Polskiego. Można by mnożyć tych przykładów coraz więcej. Nawet warzelnie soli w Ciechocinku są tworem Banku Polskiego. Zakłady Starachowickie pod Radomem — to także twór Banku Polskiego.

Działalność płodna Banku Polskiego jeszcze bardziej może się uwypuklić, jeżeli będziemy pamiętali o tem, że działalność jego trwała bardzo krótko. Bo chociaż istniał Bank Polski pod firmą tą dość długo, bo od roku 1828 do 1885 włącznie, jednakże, jako samodzielna instytucja, istniał bardzo krótko.

Pamiętajmy o tem, że Bank Polski powstał w roku 1828, a zatem zaledwie na 2 lata przed wybuchem rewolucji 30. roku, a ponieważ cała biurokracja rosyjska była przeciwna temu Bankowi, przeto po upadku rewolucji ataki na jego „samodzielność bytu” tem śmielsze i tem skuteczniejsze.

Już w roku 1835 udalo się biurokracji rosyjskiej do Dyrekcji Banku Polskiego powołać 2 dyrektorów Rosjan, a w roku 1837 rozkazano prowadzić korespondencję Banku Polskiego z Radą Administracyjną w języku rosyjskim. W roku 1842 wprowadzono do Królestwa Polskiego system monetarny rosyjski, rubla rosyjskiego. Od tej chwili właśnie już samodzielna polityka gospodarcza polska przestała istnieć i nie miała pola wzrost do rozwoju. Od tej chwili można powiedzieć, że rozpoczyna się kostnienie Banku Polskiego.

W roku 1849 poleciono ujednostajnić, przystosować działalność Banku Polskiego do działalności Banków rosyjskich. Wprawdzie po kampanji krzymskiej, kiedy nastąpiła epoka reform liberalnych Aleksandra II, zdawało się, że nastaną lepsze czasy dla działalności Banku Polskiego i dlatego starano się zreformować ten Bank w duchu odseparowania się od wpływów biurokracji rosyjskiej. Cezar Aleksander II zgodził się nawet na wyznaczenie komisji reorganizacyjnej, lecz przez przewodniczącym tej komisji reorganizacyjnej wyznaczony Rosjanina Kruzego, Dzięki temu wszystko poszło na marne.

Już sama komisja reorganizacyjna działała w tym kierunku, ażeby zgotować szybką śmierć Bankowi Polskiemu. Po powstaniu 1863 r. były jeszcze otwierane oddziały Banku Polskiego w miastach prowincjonalnych Królestwa Polskiego, lecz tylko w tym celu, żeby przygotować grunt dla przyszłej działalności rosyjskiego banku, aby dać mu większy teren rozwoju.

Wreszcie w roku 1885 wydano wyrok śmierci. Od 1 stycznia 1886 roku Bank Polski miał być zamieniony na Warszawski kantor rosyjskiego banku państwa, zaś oddziały tego banku na oddziały rosyjskiego banku państwa. I rzecz charakterystyczna (przypatrzcie się historycy Banku Polskiego, prof. Radziżewski), że komisja likwidacyjna powołała do tego przekształcenia banku trzech dyrektorów rosyjskiego banku państwa; a mianowicie dyrektorów: Tulskiego, Kiszyniowskiego i Smoleńskiego Oddziałów Rosyjskiego Banku. A zatem działacze z Tuły i Kiszyniowa mieli przygotować organizację centralnego banku w Polsce. Sprawę doprowadzono do końca.

1 stycznia 1886 roku odbył się w wysokim stopniu bolesny akt narodzin rosyjskiego banku państwa w Warszawie, a zarazem przybita ostatniego gwóźdź do trumny Banku Polskiego. Dnia tego, w godzinach popołudniowych, w gmachu Banku Polskiego, istniejącego do dziś przy rogu ulicy Elektoralnej

i Rymskiej na Placu Bankowym, zebrała się generalia wojskowa i cywilna i wobec niej arcybiskup prawosławny, Leoncusz, dokonał poświęcenia tego gmachu na sposób prawosławny — rosyjski.

W ten sposób, jak powiedziałem, został przybity ostatni gwóźdź do trumny Banku Polskiego. Wielką też dla mnie jest dzisiajże uroczystość i wielki zaszczyt, że mogę po latach 35 złożyć Sejmowi Polskiemu do zatwierdzenia nową ustawę Banku Polskiego.

Pragnąłbym i wierzę, że się tak stanie, aby nowy Bank Polski działał w duchu dawnego Banku, aby prowadził działalność w tym kierunku, ak ju rozumiał dawny Bank Polski. Dlatego też nie należy krępować jego lotu, nie należy go krępować formami dawnymi. Oświadczam, że przy pisaniu ustawy Banku Polskiego, którą dał Sejm ja w swoich rękach, nie krępować się wcale poprzednimi formami i nie brałem dawnych jego ustaw. Trzymałem się tej zasady, że trzeba z żywym iść naprzód. W ostatnich 50 latach bankowość posunęła się olbrzymimi krokami naprzód. Niepodobna dzisiaj instytucji bankowej wtlaczać w ramy dawne. Na jakich zasadach oparta jest ustawa, Sejmowi przedłożona, omówione jest szeroko w motywach dołączonych do ustawy.

Chcę zaakcentować tylko ważniejsze punkty. Najważniejszą rzeczą jest zapytanie, czy ma to być towarzystwo akcyjne, czy bank państwowy. Jak wiadomo, w Europie mamy trzy banki czysto państwowe: Bank rosyjski, Bank szwedzki i Bank bułgarski.

Pozatem wszystkie centralne instytucje emisyjne są towarzystwami akcyjnymi. Stało się to za przykładem Banku Angielskiego, najstarszego z banków emisyjnych, który powstał jeszcze w 1694 roku, jako towarzystwo akcyjne.

Lecz warunki ówczesne były inne, aniżeli dzisiejsze. Wówczas zgłosiło się towarzystwo prywatne do rządu Wilhelma Orańskiego, który potrzebował pieniędzy na wojnę z Francją, i zaproponował: damy ci tyle a tyle pieniędzy, a ty nam daj takie a takie przywileje. I powstał bank emisyjny centralny, jako towarzystwo akcyjne. Można powiedzieć, że dzisiaj jesteśmy również w analogicznym wypadku, ponieważ również prowadzimy wojnę i również potrzebujemy pieniędzy. Tak, tylko na jakie pieniądze dze moglibyśmy teraz liczyć? Na to, że się w Polsce zbierze obecnie, grupa pożądanego akcjonariuszów, którzy nam dadzą 100 milionów złotych w złocie, liczyć niepodobna. Moglibyśmy dostać bardzo łatwo taką sumę od akcjonariuszów zagranicznych, ale od swoich nie, dostaniemy, nie mamy bowiem tyle złota.

Do tego zaś dopuścić niepodobna, ażeby gospodarzami, choć ograniczonymi przez Państwo, banku centralnego, mającego tak olbrzymie znaczenie dla rozwoju wszystkich dziedzin naszego życia, mogli być cudzoziemcy. Za akcjonariusze krajowi mogli by nam dać pieniądze tylko w tych markach, rublach i koronach, które my właśnie teraz chcemy wycofać z obiegu, wydając wzajemnie złote w biletach Banku Polskiego. Rzecz sprowadziłaby się do tego, że własnymi biletami Banku złożylibyśmy kapitał akcyjny. To przecież byłoby niewskazane i niepotrzebne.

Myslałem długi czas, że uda się stworzyć towarzystwo akcyjne specjalnego rodzaju: że współdziałaniem Skarbu w pewnym tylko stopniu, a w znacznym stopniu ze współdziałaniem polskich gmin, t. j. polskich miast i gmin wiejskich. Jednakże okazało się, że gminy nasze chcą mieć swój własny bank komunalny i być możeż, że wszystkie potrzeby gmin nie dałyby się zaspokoić przez jeden Bank Polski. Być może zatem, że żądania gmin są słuszne.

Wobec tego trzeba by było odstąpić od pierwotnego mojego zamiaru powołania gmin na akcjonariuszów Banku Polskiego i w rezultacie zatrzymałem się na typie banku czysto państwowego.

Nie znaczy to wcale, ażeby za tem poszły wszelkie niebezpieczeństwa, które wynikają z istnienia Banku państwowego. Bank państwowy jest straszkiem dla banku centralnego z tego powodu, że jednocześnie ten, który stwarza pieniądze, a więc bank, czyli państwo, jeśli to jest bank państwowy, może być jednocześnie tym, który pożyczka pieniądze. To jest oczywiście niedopuszczalne: ten, kto pieniądze stwarza, nie może być jednocześnie pożyczającym i szafarzem kredytu narodowego. Dlatego już oddawna, od 1844 roku, kiedy był wydany słynny akt bankowy Roberta Peella, nauka bankowa trzyma się tej zasady, ażeby Skarb Państwa nie miał wpływu na główną rezerwę kredytu, t. j. na bank centralny. Zasada tę da się jednak tak samo przeprowadzić w ramach banku państwowego, jak i prywatnego.

W ustawie, którą Panom przedstawiłem, w ustawie banku czysto państwowego, Minister Skarbu, jako gospodarz Skarbu Państwa, nie ma najmniejszego wpływu na gospodarkę Banku. Bank Polski ma być podporządkowany tylko Prezydentowi Ministrów, podobnie jak bank niemiecki był podporządkowany Kanclerzowi Państwa. Dyrekcję wydziałową, na wniosek Prezydenta Ministrów Prezydent Rzeczypospolitej; członków Rady Nadzorczej przedstawia Rada Ministrów, a mianuje Prezydent Rzeczypospolitej,

zaś sprawozdanie zatwierdza w ostatecznej instancji Sejm Polski.

Sądzę, że przy takim postawieniu sprawy nie ma najmniejszej obawy, aby rezerwuar kredytowy kraju mógł być zbyt uzależniony od gospodarza Skarbu Państwa.

Następnie chcę zwrócić uwagę na jedną, możliwą by powiedzieć, lukę w tej ustawie: nie jest powiedziane, co jest w każdej ustawie banku centralnego, o sposobie wymiany biletów bankowych na metal. To dlatego, że już przy sposobności, kiedy składałem ustawę monetarną, miałem zaszczyt Panom nadać mienić, że nie przewiduje się w szybkim czasie wymiany biletów na złoto. Trzeba najpierw to złoto zgromadzić i dopiero można wtenczas ustalić normę, według której ma być ta wymiana dokonywana; ustalić normę, według której mają być bilety Banku Polskiego emitowane w stosunku do posiadanego złota.

My złota tego, jak powiedziałem, jeszcze nie mamy. Mamy go według ostatniego wykazu Polskiej Kasy Pożyczkowej 4 1/2 miliona marek, zaś srebra 15 milionów. Robimy wysiłki obecnie, aby zapas tego metalu powiększyć i sądzą, że da się to uczynić; lecz naturalnie nie w szybkim czasie. Jednakże wysiłki w tym kierunku trzeba będzie robić stale, ciągle, dlatego, że chociaż nie przewiduje się w krótkim czasie wymiany biletów na złoto, jednakże inuśmy to złoto w skarbcu mieć, aby oddziaływać niejako psychicznie na to, że wymiana ta może być przeprowadzona, a także aby oddziaływać skutecznie na politykę dewizową.

Pod tym względem zdaje mi się, że wojna wogóle spowodowała gruntowną rewizję poglądów na sprawę rezerwy złota w bankach. Zdaje mi się, że po wojnie banki emisyjne europejskie tak prędko nie wprowadzą do obiegu pieniędzy w metalu, że nie będą się o to nawet tak bardzo starały. Mniej jest potrzebny obieg metalu, niż zapas tego metalu w skarbcu, aby można było oddziaływać wtenczas, kiedy zajdzie potrzeba. Sam zaś obieg, metalowy nie, jest potrzebny. Należy dążyć do tego, ażeby ten obieg wogóle był jaknajmniejszy, aby mógł być zastąpiony książeczkami czekowymi, aby cały kraj mógł być pokryty siecią rachunków przekazowych i jaknajwiększy obrót mógł być dokonany drogą książkową a nie drogą wyplat.

Rezerwa jednak metalu w skarbcu narodowym jest konieczna i do powiększenia jej musimy bezustannie zmierzać.

Jednocześnie z przyjęciem ustawy Banku Polskiego zostanie zdecydowane przeznaczenie Skarbu Narodowego, o czem w myśl dekretu o Skarbie miał zdecydować Sejm.

Według propozycji mojej, to, co zostało zebrane na Skarb Narodowy, ma być przekazane, jako własny początkowy kapitał akcyjny, Bankowi Polskiemu. Określić ilości tego kapitału akcyjnego, jaki Państwo przekaza Bankowi Polskiemu, dziś niepodobna. Dzisiaj można określić tylko sumę monet złotych i srebrnych, a już trudno określić te przedmioty z metalu, które są składane. Mamy np. kilkadziesiąt tysięcy orderów srebrnych, złotych i połączanych, które warteści narazie w jedną cyfrę nie da się ująć. Tak samo trudno jest dziś określić, jaką wartość pieniężną przedstawiają te gmachy, które pozostały po rosyjskim banku państwa, a które również w myśl ustawy, mają być przekazane Bankowi Polskiemu. To wszystko będzie mogło być dopiero z czasem określone.

Następnie na kapitał akcyjny będzie przekazana suma, pozostała po likwidacji Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej, albowiem jednocześnie musi być ta sprawa przez Sejm zdecydowana. Podług ustawy, już w grudniu przez Rząd Polski wydanej dla Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej, o jej likwidacji ma ostatecznie decydować Sejm.

Dlatego pozwoliłem sobie do ustawy Banku dołączyć obok motywów i sprawozdanie działalności Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej.

To są główne punkty, na które chciałem zwrócić uwagę Sejmowi. Zaznaczam, że postawienie ustawy na porządku dziennym (nie dzisiejszego, ale przedwczorajszego posiedzenia) jako w pierwszym, drugim i trzecim czytaniu, wcale nie było moim zamiarem. Przedłożyłem ustawę nawet nie jako wniosek nagły, i nie przypuszczałem ani na chwilę, aby można było przyjąć ją w pierwszym, drugim i trzecim czytaniu, bez uprzedniego rozpatrzenia w Komisji. Ażkołwiek muszę stwierdzić, że gdyby miała nastąpić gruntowna rewizja zasad, na jakich Bank ma być oparty, a więc, gdyby zwyciężyła zasada, że nie ma to być Bank Państwowy, a tylko towarzystwo akcyjne, to w takim razie sprawa byłaby w wysokim stopniu nagła, bardzo pilna.

Kronika polityczno-społeczna.

Z Rady Miejskiej. Na wczorajszym posiedzeniu Rady Miejskiej rozstrzygnięta została nareszcie sprawachroniska przy ul. Smolnej Nr 3.

Rada uchwaliła następujący wniosek:

1) s. Budzińskiej-Tylickiej. Wybrać komisję, złożoną z

**LWOWSKA, IZBA ADWOKATÓW.
Ogłoszenie.**

Wpisano na listę adwokatów tut. okręgu na posiedzeniu odbytem dnia 8 marca 1919 Dra Zdzisława Franciszka Sulkowskiego, Dra Józefa Mellera, Dra Leona Massa, na posiedzeniu dnia 22 marca 1919 Dra Karola Henryka Milcha, na posiedzeniu dnia 14 kwietnia 1919 Dra Józefa Allerhanda, Dra Seliga Dollera, Dra Leona Pinskera; wreszcie na posiedzeniu dnia 10 maja 1919 Dra Maksza Salzberga, wszystkich z siedzibą we Lwowie; zgłosili zamiar przesiedlenia się adwokaci Dr. Teodor Sienkiewicz ze Lwowa do Jasła, Dr. Józef Mann z Tyśmienicy do Lwowa, Dr. Leon Mass ze Lwowa do Zaleszczyk, Dr. Witold Choledecki ze Lwowa do Krakowa, Dr. Józef Mayer ze Stanisławowa do Krosna, Dr. Izidor Mayer ze Lwowa do Krzeszowic, Dr. Albin Padalewski z Halicza do Krakowa, Dr. Juda Pohl z Brzeżan do Jasła, Dr. Eljasz Reiser ze Szczerca do Sokołowa, Dr. Michał Lehrfreund ze Złoczowa do Krakowa, Dr. Jan Węgrzyński ze Lwowa do Jasła, Dr. Aleksander Łysiak ze Lwowa do Stryja, Dr. Kasiel Abraham Peczenik z Winnik do Lwowa, Dr. Adolf Dubenski z Otynił do Lwowa, Dr. Bernard Berger z Gyzmalowa do Lwowa i Dr. Manuelle Owadie Geber ze Lwowa do Karlsbadu; adwokat Dr. Aleksander Elmer zamierza przesiedlić się ze Lwowa do Żywca zamiast do Cieżkowa, ewentualnie do Niska; cofnęli zgłoszony zamiar przesiedlenia się adwokaci: Dr. Kazimierz Łuczkiwicz ze Lwowa do Kulikowa, Dr. Joachim Rosen z Tarnopola do Lwowa i Dr. Kornel Thumin ze Lwowa do Wiednia; przesiedlił się Dr. Janusz Schiffmann z Komarna do Lwowa; zmarł w dniu 2 kwietnia 1919 adwokat Dr. Wilhelm Pudles we Lwowie.

Z Wydziału Izby Adwokatów.

Lwów, dnia 21 maja 1919. 2613

Zarząd Warszawskiego Akcyjnego Towarzystwa Wawranowego w Warszawie: Moniuszki 3.

W myśl §§ 51, 53 i 66 Statutu Towarzystwa podaje do wiadomości pp. Akcjonariuszów, że w dniu 12 Czerwca 1919 roku odbędzie się w drugim terminie Zwyczajne Ogólne Zebranie w lokalu Zarządu o godz. 7 1/2 wieczorem z niezmiennym porządkiem dziennym, a mianowicie:

1. Wybór przewodniczącego, sekretarza i asesorów.
2. Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania i bilansu za VIII operacyjny rok 1918 i pokwitowanie Zarządu z różnych czynności za okres sprawozdawczy.
3. Protokół Komisji Rewizyjnej.
4. Rozpatrzenie i zatwierdzenie budżetu na rok 1919.
5. Wybory 1 członka zarządu, 1 kandydata i 5 członków Komisji Rewizyjnej.
6. Zmiana Ustawy Towarzystwa.
7. Wniosek Zarządu o powiększenie kapitału akcyjnego Towarzystwa.
8. Upoważnienie Zarządu do skorzystania z kredytu.
9. Upoważnienie Zarządu do kupna nieruchomości.
10. Wnioski.

Zebranie powyższe zgodnie z § 66 Statutu będzie prawomocne bez względu na ilość akcji, przedstawionych przez obecnych Akcjonariuszów, pp. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w zebraniu winni w myśl § 58 Statutu złożyć swe akcje lub dowody depozytowe w biurze Zarządu (Moniuszki 3) najpóźniej na 7 dni przed dniem, wyznaczonym na Ogólne Zebranie. 2611

OBWIESZCZENIE.

W powiecie Krasnostawskim jest do obsadzenia kilka posad pomocników sekretarzy gminnych.

Wydział powiatowy w Krasnymstawie rozpisuje niniejszem konkurs na te posady.

Ubiegający się o otrzymanie tej posady winien wnieść do Wydziału powiatowego podanie, podając swój życiorys i dołączając odpisy świadectw szkolnych i służbowych.

Wymagany ukończony rok 24. Płaca roczna 3600 koron. 2468.

Zarząd T-stwa Ato.

Z. Szczerbiński i S-ka

niniejszem wzywa pp. Akcjonariuszów na VII Nadzwyczajne Ogólne Zebranie, które ma się odbyć w dniu 18 Czerwca r. b., o godz. 4-jej pp., w lokalu Zarządu Towarzystwa, Plac Małachowskiego 2.

Porządek dzienny:

1. Upoważnienie Zarządu do zaciągnięcia pożyczki w Bankach przy jednoczesnym zabezpieczeniu hipotecznem na nieruchomościach, stanowiących własność Towarzystwa.

2. Wnioski Zarządu.

W razie niedojścia do skutku Zebrania w powyższym terminie, ustala się niniejszem ponowny drugi termin na dzień 2 Lipca r. b., o godz. 4 pp., z tym samym porządkiem dziennym, i Zebranie to będzie prawomocne bez względu na liczbę akcji, reprezentowanych przez obecnych pp. Akcjonariuszów.

Zagubili paszporty:

Piśniak Jan, Krochmalna 73.	2616
Józwik Paweł, Nowomiejska 1.	2617
Jarosz Wincenty, Panka 37.	2618
Warszawiak Abram, Pl. Witkowskiego 4 m. 60.	2619
Witczak Aleksandra, ul. Witolda 33.	2621
Krański Konstanty, Miedziana 9.	2621
Bujno Wiktorja, Marszałkowska 62.	2622
Joselwicz Estera Gida, Elektoralna 41.	2623
Borowski Andrzej, Mokotów, Fortowa 15.	2625
Choledeford Aron, Nizka 59 m. 30.	2626
Rondo Józefa, Mostowa 20.	2627
Pacholska Krystyna, Praga, Kamionkowska 14.	2628
Hryckiewicz Józefa, Ogrodowa 31.	2629
Luksemburg Bernard, Dzielna 4.	2630
Boćjan Jojne, Pawia 92.	2631
Gebajny Lejzor, Wielka 30.	2632
Wójcicka Marija, Chmielna 32.	2633
Aronfeld Cypa, Młynarska 12.	2634
Szymański Wincenty, Stepińska 27.	2635
Grymkowska Wiera, Wielka 71.	2636
Ciba Michał, Marszałkowska 62.	2637
Hauser Mieczysław, Radna 4.	2638
Zynger Boruch Józef, Muranowska 43.	2639
Tenenbaum Symcha, Nalewki 35.	2640
Ferder Szlama Mendel.	2641
Albert Szaja, Ogrodowa 40.	2642
Błajchman Moszek Majlech, Nowolipki 1 ^a .	2644
Szulman Ryfka, Pelcowizna, Moniuszki 5.	2645
Kowalska Antonina, Nowo-Sławińska 1.	2646
Radziżewska Leokadja, Nowolipie C3.	2647
Budkowska Genowefa, Piwna 31.	2648
Podlasińska Anna, Żytnia 18.	2649
Zwierozhenki Stanisław Tadeusz, Słiska 2.	2650
Ostroschenko Karp, Muranowska 4.	2651
Wolman Helena, Ogrodowa 27.	2653
Charlińska Aleksandra, Łochowska 32.	2654
Badowska Julja, Mokotów, Puławska 16.	2655
Badowski Jan, Mokotów, Puławska 16.	2656
Ostrowski Luzer, Grybowska 57.	2657
Wajscelisz Liba, Karmielicka 26.	2658
Sommer Szmul Itek, Dzielna 54.	2659
Skrodzka Zofja, Młynarska 12.	2660
Zyskind Rafał, Dzielna 56.	2661
Matusiak Wawrzyniec, Marymont, Potok.	2663
Kaczorowska Marija, Chmielna 20.	2644
Wajnsztok Jakób, Praga, Stalowa 16.	2665
Binszok Cecylja, Przejazd 5.	2666
Binszok Nosen, Przejazd 5.	2667
Fijałkowski Jan, Kopińska 7.	2668
Moszycki Bolesław, Praga, Moskiewska 27.	2669
Stankiewicz Józef, Praga, Lubelska 10.	2670

Grabowska Wiktorja, Praga, Brzeska 13.	2671
Głuba Abram Icchok, Gesia 7.	2672
Rumiak Katarzyna, Franciszkańska 2.	2673
Dobrzyński Stanisław, Twarda 52.	2674
Rozenhole Cyprian, Pańska 28.	2675
Szymańska Marjanna, Radzymińska 10.	2676
Majder Franciszka, Nizka 45.	2677
Srebrnik Judka, Łochowska 38.	2678
Akerman Adolf, Łochowska 70.	2679
Kłosewicz Leokadja, Lipowa 5.	2680
Milchior Dawid, 8-to Jerska 34.	2682
Kaplińska Władysława, Opaczkowska 4.	2683
Kandel Ryfka, 8-to Jerska 34.	2684
Jakont Laja, 8-to Jerska 34.	2685
Felenbok Chaim Lejb.	2686
Komarnecki Jankiel, Ogrodowa 27.	2687
Poremba Ita, Ciepła 26.	2689
Bulik Jadwiga, Nowe Bródno, Nadwiślaska 2.	2690
Różański Majlech Dawid, Miła 46.	2691
Kopeć Marija, Nowolipie 54.	2692
Fal Michał, Nowa-Praga, Szwedzka 25.	2693
Warm Moriz, Pawia 71.	2694
Chajnaccka Aniela, Leszno 26.	2695
Regwelski Franciszek, Czerniakowska 97.	2696
Erenst Sara, Leszno 24 m. 49.	2539
Buchwajc Dawid, Praga, Szeroka 36.	2540
Lichtenberg Ryfka, Koźia 7.	2541
Paźnielci Henryk, Strzelecka 3 m. 21.	2542
Kufirski Kazimierz, Młynarska 12.	2543
Szymańska Leokadja, Dzielna 83.	2544
Flug Joel, Nizka 47.	2545
Kreda Ajzyk, Miła 46.	2546
Kozłowska Mieczysława, Nalewki 15.	2547
Siekierka Benjamin, Grojecka 33.	2548
Zawadzki Feliks, Utrata, ul. Ludwicka 3.	2549
Zawadzki Michał, Utrata, ul. Ludwicka 3.	2550
Piotrowska Barbara, Inżynierska 9.	2551
Sobczyk Jan, Solec, Bończa 2.	2552
Bilard Majer, Brukowa 30.	2553
Gutblatt Majer Majlech, Mostowa 5.	2555
Gutblatt Haja, Mostowa 5.	2556
Jelin Moszek Aron, Nowolipie 9.	2557
Wielgat Feliksa, Utrata, Matuszewska 8.	2558
Wielgat Józef, Utrata, Matuszewska 8.	2559
Sobczak Zofja, Żorawia 19.	2560
Łebkowski Lucjan, Praga, Wileńska 13.	2562
Jendryszek Anna, Nowolipki 96.	2563
Rzetelny Sruł, Pawia 29.	2564
Szuwaks Henoch, Grochowska 29.	2565
Perkal Szymon, Łomżyńska 29.	2566
Kotwica Leon, Sola 15.	2567
Gumkowska Romana, Krucza 18.	2568
Nowak Józefa, Nowy-Swiat 22.	2569
Przechacki Abram, Leszno 22.	2568

Zarząd Banku Handlowego w Łodzi

na zasadzie par. 51 i 52. Ustawy Banku zaprasza niniejszem pp. Akcjonariuszów na 45-e Zwyczajne Zebranie Ogólne w dniu 11 czerwca r. b. o godz. 5-jej po poł. w gmachu Banku Handlowego w Łodzi przy Al. T. Kościuszki pod № 15, odbyć się mające.

PORZĄDEK DZIENNY:

- 1) Przedstawienie sprawozdania i bilansu za r. 1918.
- 2) Wybór członków Rady.
- 3) " " Komisji Rewizyjnej do sprawdzenia sprawozdania i bilansu za r. 1919.

Do uczestniczenia w powyższym Zebraniu mają prawo akcjonariusze, którzy do dnia 4-go czerwca r. b. złożą swoje akcje w kasach:

Banku Handlowego w Łodzi lub jego Oddziałów: w Warszawie, Lublinie, Radomiu i Kielcach.

Karty wejścia wydawane będą w lokalu Banku w Łodzi na trzy dni przed terminem Zebrania.

Złożone akcje będą zwracane po zamknięciu Zebrania, począwszy od dnia 12-go czerwca r. b.

Łódź, 17 maja r. 1919.

**Dyrekcja Towarzystwa Ubezpieczeń
„PRZEZORNOSC”
w Warszawie**

podaje do wiadomości pp. Akcjonariuszów i ubezpieczonych, że w dniu 11 Czerwca r. b. o godzinie 2-jej po południu odbędzie się w biurze Dyrekcji Towarzystwa „PRZEZORNOSC” plac Małachowskiego 4 (Mazowiecka 22)

dwudzieste szóste

Zwyczajne Ogólne Zebranie członków Towarzystwa, na które Dyrekcja ma zaszczyt prosić wszystkich stowarzyszonych zarówno akcjonariuszów, jak ubezpieczonych, nadmieniac, że oddzielne zaproszenia ubezpieczonym rozsyłane nie będą.

Porządek dzienny:

- 1) Sprawozdanie i bilans za rok 1918. Wnioski Dyrekcji i Komisji Rewizyjnej.
- 2) Podział osiągniętego w roku 1918 czystego zysku.
- 5) Plan działań i etap wydatków na rok 1919. Wnioski Dyrekcji i Komisji Rewizyjnej.
- 4) Wniosek Dyrekcji w przedmiocie sposobu wykonania umowy z dnia 2 Marca 1914 r. o nabywanie nieruchomości Warszawskiej Nr. 1348.
- 5) Wybór członków Dyrekcji na miejsce wychodzących.
- 6) Wybór członków Komisji Rewizyjnej na rok 1919.
- 7) Ewentualne wnioski członków Towarzystwa.

W razie gdyby Zebranie to nie doszło do skutku w powyższym pierwszym terminie, odbędzie się ono w drugim terminie dnia 2 Lipca 1919 r. o godzinie 2-jej po południu, w tym samym lokalu i z tym samym porządkiem obrad, o czym ogłoszeń nie będzie.

Zebranie to w drugim terminie będzie prawomocne bez względu na liczbę głosów, które przysługująca będą członkom Towarzystwa na nie przybyłym.

Kociółek Jakób, Grodzka 6. 2570
 3ujalska Guca, Karmelicka 20. 2511
 3amer Helena, Mokotów, Rynekowa 2. 2572
 3zymaniak Marja, Zabkowska 22. 2573
 3uker Siama Lejb, Twarda 16. 2574
 3trzelco Andrzej, Królewska 13. 2575
 Zgubiono paszport i przepustkę nocną na imię O. Jh-
 mńskiego Edwarda, Gęsia 48. 2576
 Kwiatkowska Zuzanna, Śto-Jañska 29/31. 2577
 Malinowska Stanisława, Śliska 30. 2578
 Katz Chaja, Pawia 3 m. 5. 2579
 Patrol Abram Henoch, Smocza 8. 2580
 Dohezyńska Józefa, Terespolska 16. 2581
 Rajchert Lejb, Długa 10. 2582
 Talmud Sura Ryka, Nowo-Karmelicka 4. 2583
 Gałazka Sruł, Wetyńska 18. 2584
 Mazelman Chana, Muranowska 44. 2585
 Mazelman Chaja Etera, Muranowska 44. 2586
 Drumhole Noech, Praga, Kępa 15. 2587
 Drumhole Szprynca, Praga, Kępa 15. 2588
 Zeberko Froim, Krochmalna 19. 2589
 Jęczkowska Amelia, Piękna 43. 2590
 Sikorska Stanisława, Twarda 51 m. 1. 2591
 Gerber Moszek Szaja, Nowolipie 53. 2592
 Plocharezyk Talcuz, Piękna 35. 2593
 Róża Liba, Radzyńska 25. 2594
 Weintz Feliks, Czerniakowska 185. 2595
 Zycher Jakób Moszek, Bonifraterska 19. 2596
 Węglowska Marjanna, Wolska 127. 2597
 Rybojad Sruł, Gęsia 87. 2599
 Senator Mordka, Nowolipki 19. 2600
 Redler Stanisław, Żelazna 64. 2601
 Borowiecki Stanisław, Mokotów. 2602
 Birenbaum Chaim, Nowolipie 55. 2603
 Sznajder Jankiel, Karolkowa 27. 2604
 Domański Stanisław, Leszno 91. 2605
 Warba Izrael-Dawid, Nizka 55. 2606
 Zemsz Judka, Karmelicka 4. 2607
 Wileńska Fajga Marjen, Bonifraterska 7. 2471
 Szejnberg Szaja, Dzielna 3. 2472
 Jasiński Władysław, Czerniakowska 89. 2473
 Zaleszewska Emilia, Żelazna 44. 2474
 Domański Leonard, Żyrardów, Teklinowska 2. 2475
 Reinsch Hugon, Dobra 31, m. 13-a. 2476
 Chmura Piotr, Bednarska 18, m. 8. 2477
 Buriński Józef i Rozalja, Katarzyna, Ołojja, Bródno. 2478
 Fortowa 4. 2479
 Kaluski Izak, Radzyńska 25. 2480
 Kaluski Szmul, Radzyńska 25. 2481
 Mijakowski Roman, Karolkowa 7. 2482
 Grygo Henryk, Chłodna 25. 2483
 Weinreiter Gabriel, Nizka 47. 2484
 Zychalak Adam, Wola, Pomnikowa 16. 2485
 Dymand Szajna Jena, Rynekowa 3. 2486
 Dymand Chaskiel, Rynekowa 3. 2487
 Birenbaum Gerszon, Nowolipie 39. 2488
 Łojek Józef, Przemysłowa 8. 2490
 Parol Julian, Wolska 22, m. 11. 2491
 Neumann Adela, Wilcza 40, m. 17. 2492
 Piekny Mejer, Smocza 49. 2493
 Salińska Józefa, Ruda-Górna, dom Nr. 6. 2494
 Szwarc Fajwel, Twarda 40. 2497
 Pszonia Wojciech, Pańska 64. 2498
 Tomaszewska Stanisława, Pańska 111. 2499
 Walis Józef, Wola, Sobieskiego. 2500
 Dudziński Władysław, Bracka 22. 2501
 Zerańska Marja, Królewska 10. 2502
 Zaworotnik Bajja, Smocza 4. 2503
 Łata Kazimiera, Elektoralna 14. 2504
 Osenka Agata, Brzeska 11. 2505
 Szymborski Stanisław, Konopnickiej 16. 2508
 Szyfen Abram Szlama, Franciszkańska 7. 2509
 Krakowska Daniela, Wspólna 31, m. 4. 2510
 Sielkowska Marjanna, Pańska 100. 2511
 Jęlszajn Chil Fiszel, Sapieżyńska 8. 2513
 Małkowska Kazimiera, Fabryczna 10. 2514
 Isak Adolf, Fabryczna 10. 2515
 Sosnowicz Herszek, Solec 71. 2519
 Pejsman Abram, Śto-Jerska 16. 2520
 Pojsman Ester, Śto-Jerska 16. 2521
 Głazłaj Abram Judka, Pawia 19. 2522
 Cynerman Janina, Al. Jerozolimskie 67. 2523
 Borsuk Pinkus, Dworska 32. 2525
 Zgubiono paszport i bilet zwolnienia od wojska na imię Cemberegera Moszka, Pawia 50. 2526
 Szczyt Telka, Krucza 41, m. 6. 2527
 Janikow Michalina, Stare-Miasto, 26. 2528
 Mendelson Menasza, Śto-Jerska 32. 2529
 Smoczyska Tekla, Leszno 89. 2530
 Birenbaum Berek, Pelcowizna 22. 2531
 Rojar Bajja, Szczęśliwa 3. 2532
 Pruska Walentyna, Śniadeckich 22, m. 2. 2533
 Mandelbaum Sura, Nowiniarska 13/15. 2534
 Fabjan Czesław, Krochmalna 46. 2535
 Trojanowska Marjanna, Al. Jeroz. 23. 2536

Skradzono Mk 100, kwit na Mk. 85, oraz paszport na imię Kowalskiego Herszka, Krucza 31. 2681

Zgubiono kwit Lombardu Centralnego Nr. 12867. Proszę odnieść na Pragę; Zabkowska 2, m. 10. 2516

Zgubiono paszport, wydany na imię Rachmila Moszka Kirenberga, stałego mieszkańca m. Wiskitki. Proszę złożyć w magistracie w Wiskitkach.

Dowód członkowski Józefa Pypy, wydany przez krasnystawskie Towarzystwo Wzajemnego Kredytu 26 września 1913 r. na rb. 120. — zaginął. 1838

OGŁOSZENIE.

POLSKA KRAJOWA KASA POŻYCZKOWA

podaje do wiadomości, że od 24 maja do 15 września r. b.

w soboty i dnie przedświąteczne kasy dla publiczności będą zamykane o godz. 1-ej po południu.

2612

Dyrekcja Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej.

SPRAWOZDANIE

Towarzystwa Akcyjnego Fabryki Sukna

A. G. BORST

w Zgierzu

z XX i XXI okresu czynności Towarzystwa od 1 kwietnia do 31 marca.

Place	1915/17		1917/18	
	Rub.	K.	Rub.	K.
Stan czynny.				
Nieruchomości	372072.77		372072.77	
Maszyny i urządzenia	905495.44		905030.44	
Kasa	86204.68		81411.93	
Weksele	45350.79		44257.76	
Papiery wartościowe	12055.83		21866.83	
Konie i wozy	8800.—		8800.—	
Remanent	342881.61		461976.53	
Rekwizycje	336447.23		290008.33	
Dłużnicy	1318831.10		1179547.23	
Rach. zysków i strat, pozostałość	85621.16		146325.55	
	3545069.61		3541297.37	
Stan bierny.				
Kapitał akcyjny	1000000.—		1000000.—	
Kapitał zapasowy	47858.75		47858.75	
Specjalny fundusz rezerwowy	70000.—		70000.—	
Fundusz amortyzacyjny	937828.64		992381.98	
Fundusz na zapomogi i polepszenie bytu dla robotników i oficjalistów	4997.76		35.64	
Kapitał obligacyjny: obligacje I i II emisji	382375.—		354562.50	
Obligacje umorzone I i II emisji	65335.—		93647.59	
Rezerwa na podatki, pozostałość	400.—		—	
Procenty nie wypłacone od obligacji I i II emisji	74889.25		93312.69	
Wierzyciele	951785.21		889498.31	
	3545069.61		3541297.37	

Rachunek zysków i strat.

Winien.	
Ogólny rozchód	410028.24
Pozostałość z roku 1916/17	85621.16
	410028.24
Ma.	
Pozostałość z roku 1915/16	6365.84
Różne wpływy	2050.26
Rachunek fabrykacji	315990.98
Pozostałość	85621.16
	410028.24

ZARZĄD:

Prezes: Borst.

Dyrektorowie: A. Hoffmann.

Jul. Krusche.

Buchalter: I. Świdorski.

2530

Koncesja, wydana na imię Władysława Śląskiego, na prowadzenie przedsiębiorstwa restauracyjnego Hotelu Europejskiego, została zagubiona. 2643

W r. 1916 zginęły papiery rzeźnicze na imię Andrzeja Chrostowskiego, Ciechanów. 2624

Świadcstwo za Nr. 187 z roku 1907 Zygmunta Misiewicza z ukończenia 4 klas Szkoły Realnej Węgo Wróblewskiego, zagubiono w Rosji. 2662

Zgubiono paszport i książkę inwalidów na imię Władysława Sobańskiego, Samborska 1. 2652

Zgubiono świadectwo handlowe I kategorii Nr. A XIII/1464/2266 na imię Włodzimierza Lewy, Mokołowska 61. 2569

Skradzono w Ciechanowie na stacji portfel z pieniędzmi, paszportem, pozwoleniem na broń i inne kwity na imię Antoniego Wojnowskiego, Żelazna 89. 2517

Zgubiono paszport, wydany przez konsula polskiego w Noworossyjsku Nr. 362 29 kwietnia 1919 r. na imię Stanisława i Elżbiety Wojciech, Siedlce, Komisja Ziemska. 2524

Skradzono dowód depozytowy Banku Handlowego w Warszawie na 6,000 rb. za Nr. 26180/17019 z 20 maja 1919 r. Zastrzeżenia porobione. Nagroda, Wróbel, Kr.-Przedni. 2505

A. PRZYBYLSKI **BUDOWA**
 BIURO TECHNICZNE **Dróg Lądowych i Wodnych**
 tel. 55-15. Kolejki dojazdowe i gospodarce dla przemysłu i rolnictwa.
 Firma egzystuje od r. 1900. Drogi bite. Bruki miejskie. Regulacje rzek. Waly ochronne.
 Warszawa, Marszałkowska 22. 1978